

TOHMAJÄRVEN KUNTA

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

Tarkastuslautakunta 7.6.2021 § 44

Kunnanvaltuusto 21.6.2021 §

Sisällys

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	3
2. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMINTA.....	5
2.1. Tarkastuslautakunta.....	5
2.2. Tilintarkastus.....	6
2.3. Tarkastuslautakunnan toiminta.....	6
3. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI.....	7
4. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	8
4.1. Yleiset taloudelliset tavoitteet.....	8
4.2. Kunnanvaltuusto	9
4.3. Kunnanhallitus	10
4.3.1. Yleisjohto.....	11
4.3.2. Kehittämispalvelut.....	12
4.3.3. Työllisyyspalvelut.....	13
4.3.4. Maaseutupalvelut.....	14
4.3.5. Henkilöstöpalvelut	15
4.3.6. Talous- ja hallintopalvelut.....	17
4.3.7. Tiedonhallinta	17
4.3.8. Lomituspalvelut.....	18
4.4. Sosiaali- ja terveystoimen palvelut.....	19
4.5. Sivistyslautakunta.....	20
4.5.1. Sivistystoimen hallinto	20
4.5.2. Perusopetus	20
4.5.3. Lukiokoulutus	21
4.5.4. Kansalaisopisto.....	21
4.5.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut.....	22
4.5.6. Liikunta- ja nuorisopalvelut	24
4.5.7. Varhaiskasvatus	25
4.6. Keski-Karjalan musiikkiopisto.....	26
4.7. Ympäristölautakunta	28
4.7.1. Hallinto.....	28
4.7.2. Tekninen toimi.....	29
4.7.3. Vesihuoltolaitos.....	29
4.7.4. Ravitsemus- ja siivouspalvelut.....	30
4.7.5. Tila- ja vuokrauspalvelut	30
4.8. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.....	31

4.9.	Investoinnit.....	32
4.10.	Kuntakonsernille asetetut tavoitteet.....	33
5.	HENKILÖSTÖ.....	33
6.	TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	34
7.	LOPUKSI	34

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Tarkastuslautakunta antaa vaalikauden neljännen arviointikertomuksensa. Nykyisen lautakunnan jäsenmäärään 5 ollaan tyytyväisiä, mikä on todettu jouhevaksi asioiden toimivuuden kannalta. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan välistä yhteistyötä voidaan kutsua tiimityöskentelyksi.

Lautakunnan jäseniä on osallistunut tarkastuslautakunnille järjestettäviin koulutustilaisuuksiin. Vaalikautta 2017 - 2020 varten tarkastuslautakunnalla on ollut oma arviointisuunnitelma ja sitä on tarkistettu vuosittain ja jopa neljännesvuosittain. Tällä kaudella on osallistuttu kaksi kertaa Siun soten tarkastuslautakunnan järjestämään jäsenkuntien tarkastuslautakunnan seminaariin ja kerran Siun soten tarkastuslautakunnan kokoukseen.

Vuoden 2020 arviointikertomusta laatiessamme olemme kuulleet johtavia viranhaltijoita ja muita asiantuntijoita. Ensimmäistä kertaa tavattiin myös Siun soten kuntayhtymän paikallista neuvottelukuntaa. Neuvottelukunnan toiminnasta on ollut vaikea saada tietoa, sillä se ei laadi kokouksistaan pöytäkirjoja. Puheenjohtajan tavoitteena on, että kunnanhallitus ja lautakunnat jatkossa perehtyisivät arviointikertomukseen ja antaisivat siitä vastineen valtuustolle. Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnan on esitettävä, onko kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu; mielestäni pääosin on saavutettu.

Tohmajärven kunnan tilinpäätös 2020 oli ylijäämäinen. Valtionosuudet kasvoivat yhteensä 1,8 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen nähden. Valtio tuki kuntia koronapandemian vuoksi merkittävästi. Toimintakate heikkeni 1,0 % edelliseen vuoteen nähden.

Yksi asia, mikä edelleen huolestuttaa, on pitkäaikaistyöttömien määrä Tohmajärvellä, vaikka työttömyyden hoitoon on panostettu kunnassa kiitettävällä tavalla. Työllisyyskoordinaattori Sari Vesanen on hoitanut tehtävänsä esimerkillisesti, tehnyt mitä tehtävissä on. Tehdyistä toimista huolimatta työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi edellisestä vuodesta.

Vuoden 2020 alusta Terveystalo Oyj:n sosiaali- ja terveystalujen ulkoistus-sopimus päättyi ja toiminta siirtyi Siun sotelle. Toiminta alkoi haasteellisesti.

Vuoden 2020 aikana Kemieen valmistui yhtenäiskoulu, jonka nimeksi tuli Ahjo. Ahjo aloitti toimintansa vuoden 2021 alusta. Myös kirjasto, musiikkiopisto ja Värtsilän koululaiset muuttivat tiloihin. Kuntoportaat saatettiin lopulliseen käyttöönsä. Nymanin seutu siistiytyi kaikkine hiekkapolkuineen.

Olen huolestunut tulevaisuudessa, sillä meillä ei ole varaa uusiin virkoihin. Koronapandemia tuo edelleen haasteita kuntatalouteen. Koko maailma, Suomi ja kunnat ovat suurten mullistusten kourissa pandemian vuoksi. Lisäksi valtakunnallinen sote- ja maakuntaudistus on edelleen tekemättä.

Aikaisemman arviointivuoden aikana nousi esille, että tiedonkulussa on kunnassa ongelmia. Työyksiköistä ei mene tieto riittävän ajoissa asiaa hoitavalle viranhaltijalle. Tarkastuslautakunta pitää edelleen huolestuttavana tiedonkulun puutteita. Jatkossakin tiedonkulkuun on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Minä kannan suurta huolta Tohmajärven lääkäritilanteesta, joka kuormittaa tällä hetkellä työssään turhan suurta vastuuta kantavia hoitajia ja lääkäreitä. Tähän syynä on myös soteuudistuksen jatkuva siirtyminen. Vaikka ymmärrän koronan vaikutuksen heijastuvan Tohmajärvellekin. Varmaankin lisäsi työttömiä meilläkin. Tämä varmasti heikensi jonkun verran kunnassamme verotuloja. On kuitenkin muistettava, että terveys menee kaiken edelle. Kuitenkin koronan tai jonkun muun epidemian kärsivien aikana edunajaminen pitäisi olla tasapuolista ja oikeudenmukaista, jotta rajoitustoimenpiteet suhteutetaan oikein.

Voisin Tohmajärven tarkastuslautakunnan puheenjohtajana todeta, kuinka meidän kuntalaistemme hyväksi toimivat terveydenhuoltoalan ammattilaiset ja muissa hoivapalveluissa oleva henkilöstö jaksaa. Onko työ hallittavissa ja onko stressaavaa. Kuinka meillä henkilökunta voi vaikuttaa työaikoihinsa. Kuinka moni uskoo jaksavansa eläkeikään asti. Olisiko parannettavaa tiimityöskentelyssä, jotta pääsisivät vaikuttamaan myönteisesti työympäristöön ja -hyvinvointiin, henkilöstön kehittämiseen ja organisaation toimintaan.

Hyvät valtuutetut ja virkamiehet/-naiset, jättäessämme tämän arviointikertomuksen teille tarkasteluun, kiitämme lautakuntana teitä kaikkia yhteistyöstä ja ystävällisestä toiminnasta monenlaisissa tehtävissä. Myötämielin muistellemme, kaihoisasti kaipaillemme, ikävöimme itse kukin yhteisiä ympyröitä.

Toivotamme tuleville valtuutetuille ja lautakunnille aurinkoa aamutuimaan, keveyttä keskipäivään ja taivaalle tuhannet tuikheet. Lämmin kiitos yhteistyöstä kansanne.

Haluan kiittää erityisesti tarkastuslautakunnan jäseniä, tilintarkastaja Taina Törröstä sekä keskushallinnon sihteeriä Pirjo Miettistä hyvästä yhteistyöstä vuonna 2020. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen tiedonsaantiin edellä mainituilta henkilöiltä riittävän ajoissa. Tilintarkastajan toimiminen lautakunnan sihteerinä on ollut hyvä ratkaisu. Kiitän myös lautakuntia ja henkilöstöä taustatiedoista arviointikertomuksen pohjaksi. Kiitokset myös kunnanvaltuuston puheenjohtajalle kunnanvaltuuston kokouksien erinomaisesta johtamisesta.

Tohmajärvellä 7. päivänä kesäkuuta 2021

Teuvo Karjalainen
puheenjohtaja

2. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMINTA

2.1. Tarkastuslautakunta

Tohmajärven kunnanvaltuusto on kuntalain mukaisesti asettanut tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain §:n 121 mukaan:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toimintaa järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- 5) valvoa pykälässä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan tulee myös laatia arviointisuunnitelma ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on oltava valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan jäseninä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninä ovat toimineet:

Varsinaiset jäsenet

Teuvo Karjalainen, pj

Pauli Hakkarainen, vpj.

Niilo Pitkänen

Ritva Simonen

Eila Sivonen

Varajäsenet

Kerttu Hartikainen 27.4.2020 saakka

Marita Vilén 28.4.2020 alkaen

Pekka Tolvanen

Eila Kauppinen

Juhani Juvonen

Arto Salminen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut JHT- ja HT-tilintarkastaja Taina Törrönen.

Jäsen Ritva Simonen on esteellinen ympäristölautakunnan osalta (ympäristölautakunnan varajäsen). Ritva Simonen ei ole osallistunut ympäristölautakunnan kokouksiin arviointikertomuksen hyväksymiseen mennessä. Esteellisyys on huomioitu arviointikertomuksen laadinnan yhteydessä.

2.2. Tilintarkastus

Tohmajärven kunnan tilintarkastajaksi on kunnanvaltuusto valinnut 14.5.2018 § 23 tilikaudelle 2018 – 2021 tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n, jonka vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut vuonna 2020 JHT- ja HT-tilintarkastaja Taina Törrönen. Avustavana tarkastajana on toiminut tarkastaja Joni Mäkitalo.

Vastuunalainen tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin sekä tehtyihin katselmuksiin. JHT- ja HT-tilintarkastaja Taina Törrönen on tarkastuslautakunnan toimeksiannosta osallistunut arviointikertomuksen valmisteluun.

2.3. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2020 aikana 10 kertaa. Tarkastuslautakunta on vahvistanut toimintaansa varten arviointisuunnitelman vuosille 2017 – 2020 kokouksessaan 28.9.2017. Vuoden 2020 työohjelma ja arviointisuunnitelman päivitys on vahvistettu 3.9.2020.

Arvioinnin perusteena ovat olleet kunnanvaltuuston talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kunnanhallituksen 29.3.2021 § 124 hyväksymä vuoden 2020 tilinpäätös.

Tarkastuslautakunnan jäsenistä osa on osallistunut Savonlinnassa järjestettävään koulutukseen 12.3.2020. Siun soten tarkastuslautakunnan järjestämään seminaarin on osallistuttu 27.11.2020.

Arviointivuotta 2020 koskien lautakunta on kuullut:

Kunnanjohtaja Olli Riikonen 30.10.2020, 22.1.2021

Vs. sivistysjohtaja Mikko Löppönen 5.10.2020, 22.1.2021, 24.2.2021

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja Hannu Hämäläinen 5.10.2020

Keski-Karjalan musiikkiopiston rehtori Susanna Ertolahti-Mertanen 10.12.2020, 24.2.2021

Ympäristölautakunnan puheenjohtaja Martti Haaranen 10.12.2020

Tekninen johtaja Jorma Berg 3.9.2020, 24.2.2021

Kehittämispäällikkö Arja Kuosmanen 10.12.2020

Sivistyskeskuksen rakentaja Lujatalo Oy:n projektipäällikkö Erno Olkkonen 3.9.2020

Vs. kunnanjohtaja Heidi Pitkänen 25.3.2021

Talouspäällikkö Tuula Pieviläinen 25.3.2021

Kirjasto- ja kulttuuritoimen johtaja Liisa Mäenpää 25.3.2021

Siun soten paikallisen neuvottelukunnan jäsenet Vuokko Väistö ja Marketta Sairanen 17.5.2021

Siun soten hyte-yhteyshenkilö ylihoitaja Anita Lindevall 17.5.2021

Nordic Koivu Oy:n toimitusjohtaja Arto Korhonen 26.5.2021

Nordic Koivu Oy:n tuotantopäällikkö Marko Lämsä 26.5.2021

Tutustumiskäynnit on tehty sivistyskeskus Ahjoon 3.9.2020 ja 22.1.2021 sekä Nordic Koivu Oy:öön 26.5.2021.

Arviointitehtävän lisäksi tarkastuslautakunta on perehtynyt tilintarkastusraportteihin ja tilintarkastuskertomukseen.

Kuva: Tarkastuslautakunta kokouksessaan 17.5.2021. Kuvaaja: Anne Hyttinen

3. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kunnanvaltuusto käsitteli vuoden 2019 arviointikertomuksen 15.6.2020 § 33. Kunnanhallitus on käsitellyt vuoden 2019 arviointikertomuksen omalta osaltaan 31.8.2020 § 210. Päätöksen mukaan tarkastuslautakunnan tekemät havainnot ovat aiheellisia ja kunnanhallitus ottaa ne huomioon vastaisessa toiminnassaan mm. osavuosisiraporttia ja tulevaa talousarviota ja tilinpäätöstä laadittaessa. Lisäksi hankintaohjeet päivitetään siten, että ne voidaan vahvistaa vielä tällä valtuustokaudella. *Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta käsitteli arviointikertomuksen 8.10.2020 § 49 ilmoitusasiana ja merkitsi sen tiedokseen. Ympäristölautakunta on käsitellyt arviointikertomuksen 2019 kokouksessaan 6.10.2020. Sivistyslautakunta on käsitellyt arviointikertomuksen 2019 kokouksessaan 22.10.2020. Vuoden 2019 arviointikertomuksen osalta kunnanhallituksen antama selvitys toimenpiteistä on käsitelty valtuustossa 2.11.2020.*

Hallintokuntien päätöksistä tulisi käydä ilmi, millä tavalla arviointikertomuksen huomioihin vastataan tai on vastattu. Kaikkien toimielimien tulisi saattaa päätöksessään näkyviin, millä tavalla huomioihin vastataan, eikä vain merkitä tiedoksi.

Tarkastuslautakunta toivoi jo vuoden 2017 arviointikertomuksessa, että vammaisneuvoston pöytäkirjat olisivat nähtävillä Tohmajärven kunnan sivuilla sekä tilinpäätöksessä kerrottaisiin neuvoston toiminnasta.

Vammaisneuvoston pöytäkirjoja ei edelleenkään ole Tohmajärven kunnan kotisivuilla eikä tilinpäätöksessä ole kerrottu neuvoston toiminnasta.

Vuoden 2018 arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta huomioi, että sisäisen valvonnan ohje on vuodelta 2014 ja konserniohje vuodelta 2017 ja ne tulisi uudistaa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uudistetut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 24.2.2020 § 4 ja kunnanhallitus on hyväksynyt 16.3.2020 § 58 toimintaohjeen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseksi. Konserniohjeen on kunnanvaltuusto hyväksynyt 24.2.2020 § 5.

Tarkastuslautakunta huomioi vuoden 2019 arviointikertomuksessaan, että hankintaohjeet tulisi päivittää nykyisen hankintalain mukaisiksi. Kunnanhallitus on 31.8.2020 § 210 antanut selvityksen, että hankintaohjeet vahvistetaan vielä kulu-
van valtuustokauden aikana.

4. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kunnanhallituksen hyväksymässä tilinpäätöksessä 2020 on kerrottu valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta.

Tavoitteiden toteutumista on arviointikertomuksessa havainnollistettu eri värein:

	Tavoite on toteutunut.
	Tavoite on osittain toteutunut.
	Tavoite ei ole toteutunut.
	Tavoitetta ei voida arvioida.

4.1. Yleiset taloudelliset tavoitteet

Kunnanvaltuuston hyväksymän alkuperäisen vuoden 2020 talousarvion mukaan tilikauden ylijäämä oli 12.556 euroa. Toteutunut ylijäämä oli 148.801,33

euroa. Edellisenä vuonna kunnan alijäämä oli 672.238,12 euroa. Vuosikate nousi 1.711.951,53 euroon, kun se edellisenä vuonna oli 281.838,19 euroa. Suurin selittävä tekijä parempaan tulokseen kuin edellisvuonna oli valtionosuuksien kasvu noin 1,8 miljoonalla eurolla. Valtionosuudet kasvoivat, kun valtio tuki kuntia koronapandemian aikana.

Kunnan kumulatiivinen ylijäämä on vuoden 2020 lopussa noin 1,9 milj. euroa, joka on 441 euroa/asukas. Omavaraisuusaste oli 53,7 % kun se edellisenä vuonna oli 55,1 %.

Alkuperäisen talousarvion mukaiset ulkoiset toimintamenot olivat 37.861.329 euroa ja toteutuneet menot 37.758.963,20 euroa. Talousarvion mukaan toimintakate oli -30.486.044 euroa ja toteutunut toimintakate oli -30.757.658,28 euroa. Toimintakatteen toteuma oli 247.614,28 euroa muutettua talousarviota huonompi.

Kunnan tuloveroprosentin kehitys on ollut seuraava:

2011	21,50
2012	21,50
2013	21,75
2014	21,75
2015	21,75
2016	21,75
2017	21,75
2018	21,75
2019	21,75
2020	21,75
2021	21,75

Valtakunnallisesti veroprosentin keskiarvo vuonna 2020 oli 19,87 ja Pohjois-Karjalan keskiarvo 20,74. Koko maan korkein tuloveroprosentti oli kuluneena vuonna 23,50 ja alhaisin 16,50 (Manner-Suomen kunnista).

Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 1,10, vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,55 ja muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,15.

4.2. Kunnanvaltuusto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Järjestetään päätöskokousten lisäksi kuntatalouteen ja kunnan elinvoimaisuuteen keskittyviä valtuustoseminareja.	Valtuusto kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. (Lisäksi tilinpäätöskirjassa on seikkaperäisesti kuvattu kokousten sisällöt, joita ei tässä toistettu)	Varsinaisesti kunnan elinvoimaisuuteen keskittyvää valtuustoseminaaria ei järjestetty. Tähän lienee vaikuttivat koronarajoitukset ja henkilöstövaihdokset? Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa järjestetään pelkästään kunnan elinvoimaisuuteen keskittyvä avoin seminaari.	

Kartoitetaan eri vaihtoehdot ja päätetään koulukäytöstä poistuvan koulukeskuksen jatkokäytöstä.	Koulukeskukselle on aktiivisesti pohdittu jatkokäyttöä ja ideointia on edesautettu mm. opiskelijoiden hackathon-tapahtumalla 12-13.2.2020, Tohmajärven yrittäjien hallituksen tapausmisessä 20.8.2020 ja yleisellä ideailalla 28.9.2020. Alueesta on nyt tehty myös esittelyvideo syyskuussa 2020. Markkinointi sosiaalisessa mediassa kunnan YouTube kanavalla 3.11.2020 alkaen, kunnan verkkosivuilla, kunnan Facebookissa ja Keski-Karjalan (KETI) kiinteistöörssissä.		
Ulkoisen toimintakate -35.500 €	-33.949 €		

4.3. Kunnanhallitus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Toimintakate -1.500.170 €	-1.482.535 €		

4.3.1. Yleisjohto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Kunnanhallituksen kokousrytmiä harvennetaan. Hallitus kokoontuu vuoden aikana 15 kertaa. Tavoitteena on kokouskustannusten keventäminen ja kokousten valmisteluun käytettävissä olevan ajan lisäämisellä valmistelun laadun parantaminen.	Tavoitteen mukaisessa tahdissa ei pysytty, sillä kunnanhallitus joutui kokoon tumaan ennakoitua useammin koronan ja virkajärjestelyiden takia, vuoden aikana yhteensä 20 kertaa. Uutta on ollut koronan myötä käyttöön otettu etäosallistumisen mahdollisuus Teams-järjestelmän välityksellä. Käytännössä kaikkiin kokouksiin on alkukevästä alkaen voinut osallistua joko paikan päällä tai etänä.	Tarkastuslautakunta ymmärtää poikkeusolojen ja virkajärjestelyiden aiheuttaman kokousmäärän kasvun. Tarkastuslautakunta toivoo, että kunnanhallituksen esityslistat toimitetaan riittävän ajoissa jäsenille, jotta jäsenet pystyvät perehtymään käsiteltäviin asioihin riittävästi. Lautakunta huomioi, että kokousten harventaminen aiheuttaa asiamäärän lisääntymisen kokouksissa.	
Kuntakonsernin omistajaohjaukseen panostetaan ottamalla säännöllisesti kunnanhallituksen esityslistalle kuntakonserniin kuuluvien keskeisimpien yhtiöiden ja yhteisöjen tilannekatsaukset ja määrittämällä kunnan tavoitteet.	On toimittu tavoitteen mukaisella tavalla.		
Kunnanhallitus valmistelee valtuustolle kevätkauden aikana kuntastrategian väliarvioinnin, johon tiedot kootaan kunnan eri toimialoilta ja tulosyksiköiltä.	Tämä tavoite ei ole toteutunut, vaan arviointiin tarkoitettu seminaari ja kokous jäi pitämättä koronatilanteen vuoksi.		
Kiinnitetään huomiota terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, tehostetaan mittausten seuranta ja päivitetään tavoitteet hyvinvointiohjelmaan.	Merkittävimpiä toimenpiteitä terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä on ollut liikuntahallin laajennuksen edistäminen. Akuutti koronakriisi on varastanut päähuomion, mutta hyvinvointia (tai pahoinvointia) kuvaavia mittareita kuten työttömyyden ja työmarkkinatukikustannusten kehitystä on seurattu säännöllisesti.	Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota henkiseen hyvinvointiin etenkin poikkeusoloissa.	

Valmistellaan kunnan ilmastopoliittinen toimenpideohjelma.	Ei toteutunut.		
--	----------------	--	---

Yleisjohto on onnistunut ainoastaan yhdessä tavoitteessaan.

4.3.2. Kehittämispalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Kootaan yhteen ja tarvittaessa kirkastetaan Tohmajärven kunnan yritys yhteistyön pelisäännöt	Tavoite jäi resurssipulassa toteutumatta. Tohmajärven Yrittäjien kanssa pidettiin tiiviisti yhteyttä. Yrittäjien puolelta pelisäännöissä kaivataan kunnan hankintastrategiaa ja yritystiloihin liittyvää tietoa.		
Toteutetaan yritys vierailuja (vähintään 12 tapaamista/vuosi)	Koronarajoitukset estivät fyysiset tapaamiset osan vuotta, mutta yrityksiä tavattiin luontaisissa asioiden hoitoon liittyvissä yhteyksissä, tavoite toteutui.	Yritysvierailuja tulisi kohdentaa myös pieniin yrityksiin, jotka eivät ole yrittäjäjärjestön jäseniä ja toimivat omissa tiloissaan.	
Laaditaan järjestö-kuntayhteistyön asiakirja	Tavoite jäi resurssipulassa toteutumatta. Järjestöihin on pidetty yhteyttä sähköpostitse ja tapahtumajärjestelyjen tiimoilta tavattiinkin. Tohmajärven tapahtumista 2021 laadittiin vuosikello.		
Toteutetaan aktiivista oppilaitosyhteistyötä (vähintään 2 yhteistyötoimenpiddettä/vuosi)	Kunnassa yksi henkilö suorittaa tutkintoa Riverian koulutusoppimuksella ja yksi Karelia AMK:n opiskelija aloittaa opinnäytetyönään laatia museoalueen ja Wärtsilä-salin tapahtumien turvallisuussuunnitelmaa. Tämä tavoite siis toteutui.		

Kuva: Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Nordic Koivu Oy:öön 26.5.2021. Kuvaaja Taina Törrönen

4.3.3. Työllisyyspalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Painopiste nuorten ja muiden haasteellisessa työmarkkinatilanteessa olevien tilanteen kartoittamisessa ja heidän eteenpäin ohjaamisessa.	Nuoria ja muita haasteellisessa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä on ohjattu ToKi -hankkeeseen, jossa he ovat saaneet henkilökohtaista ohjausta ja valmennusta ja päässeet sitä kautta eteenpäin työhön ja koulutukseen. Kaikkia työttömiä nuoria ei olla tavoitettu, koska kunnalla ei ole lakisääteistä oikeutta saada tietoa heidän työmarkkinatilanteestaan.		

<p>Ennaltaehkäisevä ja työttömyyden pitkittymistä vähentävä toiminta yhteistyökumppaneiden ja hankkeiden avulla.</p>	<p>Pitkäaikaistyöttömiä on työllistetty yhdistykseen matalan kynnyksen työpaikkoihin useita kymmeniä ja näin katkaistu työttömyyden edelleen pitkittyminen. Kyseessä ovat yli 200 päivää työmarkkinatukea saaneet henkilöt. Myös kuntaan on työllistetty pitkäaikaistyöttömiä määrääkääisiin työsuhteisiin. Kuntaan ja tohmajärveläisiin yhdistykseen on työllistetty pitkäaikaistyöttömiä kansallisella palkkatuella ja Tarmo –hankkeen avulla kolme tohmajärveläistä on työllistynyt kiteeläiseen yhdistykseen ESR-palkkatuella.</p>	<p>Työllisyyskoordinaattori on tiiminsä kanssa hoitanut tehtävänsä esimerkillisesti.</p>	
<p>Työkyvyttömiä työnhakijasiakkaiden ohjaaminen heille oikeisiin palveluihin, työkyky- ja eläkeselvittelyihin ja tätä kautta oikean työmarkkinastatuksen saaminen.</p>	<p>Työnhakija-asiakkaita on ohjattu Topakka –hankkeeseen, jonka kautta he ovat päässeet toiminnalliseen työkykyarvioon ja muutamalle on saatu sen avulla jo myönteinen eläkepäätös. Topakka –hanke jatkuu 30.6.2023 saakka ja sen aikana on tavoitteena saada eläkepäätös ainakin 20 tohmajärveläiselle pitkäaikaisyöttömälle.</p>		

4.3.4. Maaseutupalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Tohmajärven kunnan tavoitteena on saada seudullisesta palveluyksiköstä tohmajärveläisiä maaseutuyrittäjiä hyödyttävät sopimuksen mukaiset ja laadukkaasti toimivat palvelut.</p>	<p>Seudulliset maaseutupalvelut on toteutettu sopimuksen mukaisesti. Maaseutupalvelut yhdistyvät vuoden 2021 alusta maakunnalliseksi palveluksi, jota hallinnoi Liperin kunta.</p>		

4.3.5. Henkilöstöpalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Tulevien vuosien 2020–2021 aikana toteutuu iso toiminnallinen muutos siirryttäessä uuteen yhtenäiskouluun ja valmistuviin uusiin sivistyskeskuksen tiloihin. Muutos koskettaa merkittävimmin sivistystoimen opetuksessa työskentelevää henkilöstöä sekä teknisen toimen siivous- ja ruokahuollon ja kiinteistönhoidon henkilöstöä. Olennaista on yhdessä henkilöstön kanssa suunnitella ja ottaa käyttöön uusia toimintamalleja, jotta hyödynnetään muutoksen tarjoamat mahdollisuudet toiminnan kehittämisessä laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Tähän työhön henkilöstöpalvelu osallistuu omalla työpanoksellaan toimialojen johtoa tukien.</p> <p>Strategian kohdat: Henkilöstön saatavuuden turvaaminen/ organisaation ja tehtävänkuvien tarkistukset tarvittaessa ja Työhyvinvoinnin kehittäminen / hyvä johtaminen, toimivat työnjaot ja prosessit, tiedon kulku Mittari: päivitettyjen tehtävänkuvauksen määrä</p>	<p>Maiju Lassilan koulun käynnistäminen ja Ahjon uusiin tiloihin siirtyminen toteutuivat suunnitelmien mukaan, mutta henkilöstöpalvelun tuki toimialoille tässä projektissa jäi vähäiseksi. Toki esimiesjohtoryhmä, vertaisoppikoulu ym. kokoukset järjestettiin korona-aikanakin Teamsillä, mutta sisäiseen viestintään olisi voinut panostaa enemmän. Uusia toimintamalleja ja työkaluja otettiin koronan ja etätyön siivittämänä käyttöön laajasti jo pakostakin.</p>	<p>Mittarina oli päivitettyjen tehtävänkuvauksen määrä, mutta talousarviossa ei ollut asetettu tarkkaa määrätavoitetta. Toteumassa ei ollut mitään mainintaa päivitettyjen tehtävänkuvauksen määrästä. (Mittarit?)</p>	
<p>Taloudellisissa kustannuspaineissa on tärkeää löytää ja hyödyntää olemassa olevan henkilöstön osaaminen ja potentiaali tulevaisuuden tarpeita silmällä pitäen. Henkilöstön koulutus-, pätevyys- ja osaamistiedon ylläpitoa ja kehityskeskustelujen seuranta on tehty esimiesten ja hallinnon toimesta manuaalisesti. Haluaisimme tarjota henkilöstöllemme mahdollisia urapolkuja kunnan sisällä tukemalla osaltamme kouluttautumista ja pätevoitymistä uusiin tehtäviin. Tätä työtä tukemaan selvitetään mahdollisen uuden henkilöstöjärjestelmämme liittyvän ohjelman käyttöönottoon ja tehdään osaamiskartoituksia toimialoilla.</p> <p>Strategian kohta: Henkilöstön osaamisesta huolehtiminen Mittarit: osaamiskartoitukset toimialoilla</p>	<p>Henkilöstön osaamisen kartoittaminen ja henkilöstöjärjestelmän kehittäminen jäivät koronan ja priorisoitujen tehtävien jalkoihin. Syksyllä toteutetulla etätyökyselyllä kartoitettiin niin henkilöstön kuin luottamushenkilöidenkin kokemuksia etätyöstä. Etätyön myötä toteutunut digiloikka eli etäopetus kouluissa ja musiikkiopistossa, toimistoväen etätyö ja sähköiset kokouskäytännöt ovat tuoneet esille aivan uudenlaista osaamista. Lokaan alkupuolella toteutettiin myös henkilöstölle tasa-arvo-kysely pohjaksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivytykselle, mikä jäi resurssipulassa viemättä loppuun.</p>		

<p>Työterveyshuollon osa-alueella työnantajan toiminnan ja kustannusten painopistettä siirretään ennaltaehkäisevän toiminnan suuntaan. Kelan työnantajalle maksamiin korvauserusteisiin on tullut muutos tilikaudesta 2020 alkaen. Ennaltaehkäisevät ja työ- ja toimintakykyä tukevat palvelut korostuvat. Muutoksessa tulleet enimmäiskorvauksen määrän katot eivät kuitenkaan ylittyneet vaan Kelan korvaus saadaan täysimääräisenä. Omatoimista työkyvyn edistämistä tukevana toimena kunta osallistuu TYKES-hankkeeseen, jossa n. 20 kunnan työntekijää kerrallaan pääsee 6–12 kk kestävään yksilölliseen elintapavalmennukseen hyvinvoinnin parantamisen tueksi. (TYKES = Työkuntoa Keski-Karjalaan –hanke ajalla 8/2019–12/2021). Ohjataan ja kannustetaan henkilöstöä hakeutumaan hankkeeseen niin että kaikki käytössämme olevat paikat tulee käytettyä.</p> <p>Strategian kohta: Työhyvinvoinnin kehittäminen Mittarit: TYKES-hankkeen osallistujamäärä</p>	<p>Syksyllä 2019 alkaneen TYKESin 1.pilottiin pääsi 19 kunnan työntekijää, joista kaikki olivat mukana elintapavalmennuksessa vielä valtaosan vuotta 2020. Elokuussa 2020 alkaneeseen 2. pilottiin lähti mukaan 9 henkeä Tohmajärven kunnasta, kaikkia n. 15 paikkaa ei saatu markkinoinnista huolimatta täyteen.</p>		
<p>Lisäksi tehdään koko henkilöstöä koskeva työhyvinvointikysely.</p>	<p>Tohmajärven kunnan työhyvinvointikysely toteutettiin keväällä 2020. Edellinen kysely on tehty 2018. Tuloksien voidaan kautta linjan nähdä heikentyneen. Vahvuutena se, että työyksiköissä tavoitteet ovat selvillä. Olemme myös onnistuneet hieman parantamaan kunnan imagoa asuinpaikkana. Suurin yksittäinen pudotus näkyy tyytyväisyydessä työterveyshuollon toimintaan. Heikot pisteet työnantaja saa toiminnan avoimuudesta sekä koko organisaation johtamistavasta. Johtopäätöksenä se, että hyvien käytäntöjen tunnistamista ja poikkihallinnollista levittämistä tulee jatkaa.</p>	<p>Työhyvinvointikysely toteutui, mutta kuntatyönantaja saa työyksiköiden tavoitteista huolimatta heikot pisteet toiminnan avoimuudesta sekä koko organisaation johtamistavasta. Tarkastuslautakunta on jo aiempina vuosina pyytänyt huomioimaan ns. kisällitoiminnan käyttöönottamisen. Eli henkilöstön toimintakyky turvataan, kun osaamista jaetaan työyksiköissä.</p>	

Ulkoinen toimintakate -114.850 €	-82.306 €		
-------------------------------------	-----------	--	---

4.3.6. Talous- ja hallintopalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Keskitetyn kirjaamon käyttöönotto. Mittari: 90 % kirjattavista asioista kirjataan keskitetyn kirjaamon kautta 6/2020 loppuun mennessä	Vuonna 2020 asianhallintajärjestelmään avattiin 481 asiaa, joista vain kaksi oli muiden kuin tiedonhallinnan asiantuntijan tai hänen varahenkilöidensä avaamia. Toisin sanoen, kirjaamo toimi 99,6-prosenttisen keskitetysti.		
Asiakastytyväisyyden ylläpitäminen Mittari: Syksyllä 2020 toteutetavassa asiakastytyväisyystutkimuksessa saavutetaan vähintään sama taso kuin syksyllä 2019 toteutetussa asiakastytyväisyyskyselyssä (taloustoimisto 5,3 ja 5,25; palkkatuimisto 5,3 ja hallintopalvelut 5,19).	Arviointi oli asteikolla 1–6. Vuoden 2020 osalta ei päästy vuoden 2019 tasoon mutta käynnissä olleet rekrytoinnit ja henkilöstövajaus ei voi olla vaikuttamatta tiedonkulkuun, perhedytyksen tasoon ja palvelun nopeuteen. Taloustoimisto 4,75 ja 5,15; palkkatuimisto 5,1 ja hallintopalvelut 4,6.	Olisi tärkeää, että jokaisen henkilön työtä pystyisi tekemään tarvittaessa myös joku toinen kunnan työntekijä.	
Ulkoinen toimintakate -196.074 €	-179.042 €		

4.3.7. Tiedonhallinta

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Asianhallinnan asiat siirtyvät käsittelyn päättymisen jälkeen sähköiseen arkistoon.	Määräajan säilytettävät asiakirjat voidaan säilyttää asianhallintajärjestelmässä, koska siinä on säilytysominaisuus. Pysyvästi säilytettävät asiakirjat on edelleen tulostettava paperille, koska Kansallisarkiston lupaa pysyvään sähköiseen säilyttämiseen ei ole haettu.		
Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset allekirjoitetaan sähköisesti.	Vahva sähköinen allekirjoituspalvelu tilattiin Innofactorilta, mutta sitä ei voitu ottaa käyttöön vielä vuoden 2020 puolella toimittajasta johtuvien viivästysten tähden. Sähköinen allekirjoitus on tullut käyttöön vasta helmikuussa 2021.		

Tiedonhallintamalli on laadittu.	Tiedonhallintamallin prosesseihin, tietovarantoihin ja tietoaineistoihin liittyvät osat valmistuivat loppuvuodesta 2020. Järjestelmiin liittyvät osat voidaan tehdä vasta aikaisintaan keväällä 2021, koska oman ICT-toiminnan puutteessa nämä osiot pitää tehdä yhteistyössä Meitan kanssa, koska ainoastaan Meitalla on hallussaan tarpeellinen tieto. Näin ollen tiedonhallintamalli kokonaisuudessaan valmistuu myöhässä.		
----------------------------------	---	--	---

4.3.8. Lomituspalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	To-teutu-minen
Maatalouslomittajien koulutus-hankeen Osaava lomittaja kautta 95 % maatalouslomittajista osallistuvat johonkin täydennyskoulutukseen. Mittari: Koulutuksiin osallistuneiden lomittajien määrä	100 % vakituisista työssä olevista maatalouslomittajista osallistui vähintään yhteen täydennyskoulutukseen.		
Ohjataan maatalouslomittajia ennalta ehkäisevästi työterveys-huollon kautta elintapahankkeeseen, sekä tyky-kuntoutukseen 1-5kpl:tta henkilökohtaisen tarpeen mukaan. Mittari: Osallistuneiden lomittajien määrä	3 kpl		
Siirrytään sähköiseen vuosilomien haku menettelyyn maatalousyrittäjien osalta. Mittari: Sähköisten hakemusten määrä	Sähköisiä hakemuksia saapui 206 kpl / 229 kpl		

4.4. Sosiaali- ja terveystalvet

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumisen
Kunta asetti Siun sotelle tavoitteeksi, että palveluiden laatu ja saatavuus pysyy Tohmajärvellä vähintään sillä hyvällä tasolla, johon kunnassa ulkoistus-sopimuksen aikana totuttiin. Kuntatalouden näkökulmasta nähtiin välttämättömäksi estää kustannusten nousu. Kunnan tavoitteena on ollut hyvä yhteistyö Siun soten palvelutuotannosta vastaavien kanssa. Erityisen tärkeäksi on nähty toimiva yhteistyö lasten ja nuorten palveluissa sivistystoimen ja Siun soten kesken.	Ensimmäisen Siun soten vuoden perusteella voidaan arvioida, että taloudelliset tavoitteet toteutuivat, sillä kunnan palvelutuotannon kustannukset alenivat ostopalvelusopimukseen nähden. Tämä heijastui alempana kustannustasona vuoden 2021 maksuosuudessa. Palveluiden laatu ja saatavuus kuitenkin heikkenivät, kun Siun sote ei pystynyt tarjoamaan vastaavaa lääkäri- ja hammaslääkärityöpanosta. Näiltä osin palattiin valitettavasti vastaaviin ongelmiin, jotka myös ennen ulkoistuspäätöstä vaivasivat Tohmajärven sote-palveluita ja jotka olivat aikanaan keskeisiä syitä tuolle ratkaisulle.	Lääkäreiden vastaanotolle pääsy on vaikeutunut. Omahoitajajärjestelmä toimii soittopyyntösystemillä. Tämä ei ole aina ollut sujuvaa. Aikaisempaan nähden palvelutaso ja saatavuus on heikentynyt, joka myös tilinpäätöksen toteutumassa on huomioitu.	
Ulkoinen toimintakate 20.466.050 €	20.504.985 €	Ylitys oli 38.935 € eli 0,2 %. Ylitys on vähäinen.	

Kunnat sopivat syksyn omistajaohjauskokouksessa, että Siun soten perussopimusta muutetaan vuoden 2021 keväällä siten, että kunnat maksavat ylimääräisellä maksuosuudella vuoden 2020 alijäämän ja myös aiemmin kertyneet vanhat alijäämät. Kunnat ovat varautuneet tähän talousarviomuutoksin. Tohmajärven valtuusto hyväksyi lisämäärärahasi 300.000 euroa, joka vaikuttaa vuoden 2020 tulokseen, mutta maksetaan Siun sotelle vuoden 2021 aikana, kun perussopimuksen muutos on hyväksytty ja katettavan alijäämän summa tiedossa. Siun soten tilinpäätöksen mukaan katettavia alijäämiä vuoden 2020 loppuun saakka on kertynyt 12,2 miljoonaa euroa.

4.5. Sivistyslautakunta

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Toimintakate -6.168.400 €	-6.151.962 €		

4.5.1. Sivistystoimen hallinto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Sivistystoimen hallintoa hoidetaan taloudellisesti ja tehokkaasti eri tulosityksiköiden toimintaa tasapuolisesti tukien.	Toiminta on ollut tavoitteen mukaista		

4.5.2. Perusopetus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Kaikki peruskoulun hyväksyttävästi suorittavat saavat jatko-opiskelupaikan Tutkimukset ovat osoittaneet, että peruskoulun jälkeinen jatko-opiskelupaikka estää merkittävästi nuorten syrjäytymistä. Mittari: Jatko-opiskelupaikan saaneiden prosenttiosuus ikäluokasta	Kaikki peruskoulun hyväksyttävästi lopettaneet ovat saaneet jatko-opiskelupaikan.		

Perusopetuksen oppilasmäärä oli 370. Edellisenä vuonna oppilasmäärä oli 358, vuonna 2018 346, vuonna 2017 366, vuonna 2016 oppilasmäärä oli 385 ja vuonna 2015 391. Perusopetuksen ja iltapäivätoiminnan menot olivat 3.876.560 euroa, ylitys talousarvioon nähden 114.760 euroa. Oppilaskohtaiset ulkoiset nettokustannukset olivat 8.364 euroa. Edellisenä vuonna nettokustannukset olivat 8.601 euroa/oppilas.

4.5.3. Lukiokoulutus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Kaikki abiturientit saavat lukion päättötodistuksen ja suorittavat ylioppilas-kirjoitukset Toisen asteen suorittami- nen on paras lääke syrjäy- tymisen ehkäisyyn Mittari: Päättötodistuksen saaneiden ja ylioppilas-kirjoitusten suorittaneiden prosenttiosuus lukion ikäluokasta	Kevään 13 abiturientista 10 kirjoitti ylioppilaaksi ja kaksi sai päättötodistuksen.		

Tohmajärven kunnan lukio toimii yksisarjaisena. Lukion oppilasmäärä oli 50. Edellisenä vuonna oppilasmäärä oli 46.

Oppilaskohtaiset nettomenot olivat 10.066 euroa. Edellisenä vuonna nettomenot olivat 12.836 euroa/oppilas.

4.5.4. Kansalaisopisto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Kansalaisopiston tavoitteena on Voi- Tas-ryhmien (Voimaa ja tasapainoa) jatkaminen. Kurssit on suunniteltu opiston normaalikautta pidemmiksi. Vastaa osaltaan strategian haastee- seen: ”Ikäihmisten yksinäisyys ja it- senäinen selviäminen sekä Terveiden elintapojen edistäminen”. Perustelu: ikäihmisten kotona selviä- minen. Mittari: tavoitettujen ikäihmisten määrä	VoiTas- kurssit jäivät koronan vuoksi pitä- mättä piden- nettyinä.	Talousarviossa ei ole mit- tarille asetettu tarkkaa määrätavoitetta. Koronarajoitusten vuoksi toiminta jouduttiin kes- keyttämään.	

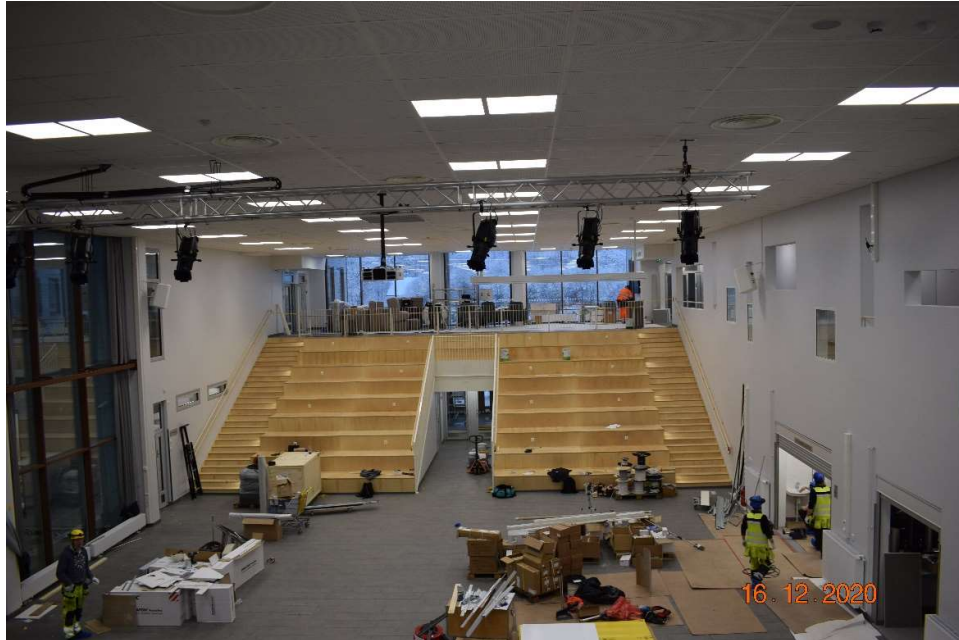
4.5.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Kirjaston tavoitteena on kotipalvelun laajentaminen kirjastoauton reitillä oleville asiakkaille.</p> <p>Vastaa osaltaan strategian haasteeseen: ”Ikäihmisten yksinäisyys ja itsenäinen selviäminen”.</p> <p>Perustelu: kirjastopalveluiden tulee olla kaikkien saatavissa.</p> <p>Mittari: tavoitettujen asiakkaiden määrä / kirjastokassien vieni.</p>	<p>Koronan takia kotipalvelutoimintaa ei pystytty laajentamaan, sillä se olisi vaatinut alkukartoituskäynnin asiakkaan luona. Sitä ei ollut turvallista tehdä korona-aikaan. Kotipalvelua jatkettiin siten, että aiempien asiakkaiden ovelle jätettiin kirjakassit. Joitakin niistä toimitettiin kirjastoauton kyydissä.</p>	<p>Talousarviossa ei ole mittarille asetettu tarkkaa määrätavoitetta.</p>	●
<p>Kirjaston tavoitteena on kirjavinkkausten järjestäminen kaikille ekaluokkalaisille.</p> <p>Vastaa osaltaan strategian haasteeseen: ”Nuoret koulutukseen ja työelämään”.</p> <p>Perustelu: lukutaidolla on selvä yhteys opiskelumenes-tykseen, jatkokoulutukseen ja työelämätaitoihin.</p> <p>Mittari: tavoitettujen koulu- laisten määrä / oppilas- määrä.</p>	<p>Kirjavinkkausten toteuttaminen ei onnistunut, sillä kirjastokäyntejä ja kirjastossa olemista vähennettiin olennaisesti koronan takia. Isompien oppilaiden osalta olisi voinut kokeilla etävinkkausta, mutta nuorten lukijoiden osalta lähikontaktissa toimiminen on tärkeää.</p>	<p>Talousarviossa ei ole mittarille asetettu tarkkaa määrätavoitetta.</p>	●
<p>Kulttuuritoimen tavoitteena on yhteistyön lisääminen sekä kunnan sisällä että muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Vastaa osaltaan strategian haasteeseen: ”Yhteisöllinen ja myönteinen ilmapiiri”.</p> <p>Perustelu: yhteistyö vaatii selkeämpiä suuntaviivoja.</p> <p>Mittari: yhteistyön ja verkostoitumisen määrä.</p>	<p>Yhteistyötä lisättiin hieman kunnan sisällä, mutta korona-aikaan verkostoitumista ei tehty, koska sen hyödyntämiselle ei ollut tarvetta.</p>	<p>Talousarviossa ei ole mittarille asetettu tarkkaa määrätavoitetta.</p>	●

Kirjaston lainausten määrä oli 41.224. Edellisenä vuonna lainausten määrä oli 51.063. Lainauksia oli 9,6 kpl/asukas.

Kulttuuritapahtumia on järjestetty yhdessä kunnan eri toimialojen kanssa. Kulttuuritapahtumien määrä oli 4. Edellisenä vuonna kulttuuritapahtumia oli 9.

Toimintakate oli -314.254 euroa, joka oli talousarviota 7.554 euroa heikompi.

Kuva: Sivistyskeskus Ahjon opin portaat. Kuvaaja Anssi Toivainen

Kuva: Tarkastuslautakunta tutustumassa sivistyskeskus Ahjon koululuokkiin 22.1.2021. Kuvaaja Ritva Simonen

4.5.6. Liikunta- ja nuorisopalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Etsivä nuorisotyö Vastaa kuntastrategian ja hyvinvointisuunnitelman haasteeseen: "Nuoret työelämään ja jatkokoulutukseen". Etsivä nuorisotyö tukee alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen, työelämän tai muiden palveluiden ulkopuolella. Etsivän nuorisotyön tehostaminen on tärkeä nuorten syrjäytymisen ja nuorisotyöttömyyden ehkäisyn kannalta. Mittarina tavoitettujen nuorten (16-28v.) määrä</p>	<p>33 yhteydenottopyynnöstä nuoria tavoitettiin 29 nuorta, eli 4 nuorta jäi tavoittamatta.</p>	<p>Talousarviossa ei ollut asetettu mittarille tavoitetta.</p>	
<p>Liikunnan- ja terveyden edistäminen ikäluokittain Liikuntapalveluita koskevan kyselyn sekä kuntastrategian pohjalta toiminnalliseksi tavoitteeksi nostettu liikunnan ja terveyden edistäminen ikäryhmittäin (liikuntakatsaukset) on liikuntapalveluiden ykköstavoite. "Sohvaperunasta liikkujaksi matalalla kynnyksellä" -toimenpiteinä tarjotaan liikunta- ja ravitsemusneuvontaa 45 vuotta täyttävälle. Tarjotaan palvelua kaiken kansan toimintana. Mittarina liikuntakatsauksiin osallistuvat henkilöt, alku- ja lopputestaukset, toiminnan juurtuminen, asiakaskyselyt</p>	<p>Liikuntakatsauksiin ehti osallistua 3 henkilöä ennen keskeytystä. Vapaaehtoinen liikuntakatsauskutsu lähetettiin kaikille vuonna 1975 syntyneille kuntalaisille. Kiinnostus maksutonta liikuntakatsausta kohtaan on ollut vähäistä.</p>		

4.5.7. Varhaiskasvatus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Varhaiskasvatuksen sähköisten asiointipalveluiden tehokas hyödyntäminen</p> <p>Kuntastrategiassa asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien yksi tekijä on palvelujen kehittäminen yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa. Varhaiskasvatuksen palvelukyselyssä 2019 yhden kannatusta saanut kehittämiskohde on ollut varhaiskasvatuksen asiointipalveluiden sähköistäminen.</p> <p>Mittarina viestinnän seuranta: tavoitteena 80 % varhaiskasvatuksen viestinnästä on sähköistä viestintää (paperin käytön vähentäminen).</p>	<p>Sähköiset asiointipalvelut otettiin käyttöön vuoden alusta ja n. 95 % varhaiskasvatuksen hakemuksista ja irtisanomisista tehdään nykyisin eDaisyn kautta. Suurin osa päätöksistä annetaan tiedoksi sähköisen tiedoksiannon kautta. Varhaiskasvatuksen tiedottaminen tapahtuu pääsääntöisesti sähköisesti, toki olemme varsinkin koronaan liittyvät tiedotteet tulostaneet myös yksiköiden eteisen seinille nähtäville. Daisyn sähköinen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma sekä ryhmävasut on otettu käyttöön toimintakaudelle 2020–2021.</p>		
<p>Siun soten perhepalveluiden kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi</p> <p>Kuntastrategiassa perheiden pahoinvoinnin torjunnan toimenpiteenä edellytetään varhaista puuttumista ja tiedonkulkua sivistystoimen ja Siun soten perhepalveluiden kanssa. Yhteistyötä tehdään hyvinvointineuvolassa sekä lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman myötä.</p> <p>Mittarina: Hyvinvointineuvolan säännöllisyyden ja yhteistyön riittävyyden arviointi: Kuntastrategiassa tavoitetilana 2021 lastensuojelutarpeen ja huostaanotettujen osuuden alentaminen maakunnan keskiarvotasolle.</p>	<p>Siun soten henkilöstömuutosten vuoksi hyvinvointineuvolan toimintaa ei saatu käynnistymään syksyllä 2020. Yhteistyötä tehdään myös lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa: alueellisesti neuvolan ja lastensuojelun kanssa Tohmajärvellä, mutta myös yleisemmällä tasolla eteläisen alueen perhekeskustoiminnassa (Kitee, Rääkkylä ja Tohmajärvi). Sekä alueellisen että eteläisen alueen toimintaa jatkettiin säännöllisesti etäkokousten muodossa. Alueellisenä yhteistyönä järjestimme muksumessujen sijaan koko perheen ulkoilurastit Keski-Karjalan alueella. Tohmajärven kohtaamispaikan iltakahvit jäivät poikkeusaikana tauolle. Syksyllä kohtaamispaikan toimintaa käynnistettiin viikoittaisena, mutta epidemiatilanteen kiristyessä loppuvuonna toiminta jäi uudelleen tauolle. Siun sote kehittää lastensuojeluun systemisen työotteen mallia, työotteella on oma Syty-ohjausryhmä.</p>		

Hoidossa olleiden lasten määrä oli 164, kun edellisenä vuonna hoidettavia oli 184. Lasten määrästä esiopetuksessa oli 44, edellisenä vuonna 40. Esiopetusryhmiä oli kolme.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut olivat 1.830.347 euroa. Alitus talousarvioon nähden oli 188.653 euroa.

4.6. Keski-Karjalan musiikkiopisto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Toimintakate 856.900 €	859.306 €	Ylitys 2.406 euroa (0,3 %) on vähäinen.	

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Pyritään opetuksen toteuttamistapoja kehittämällä monimuotoisiin ratkaisuihin siten, että mahdollisimman suuri osa opetuksen piiriin hakeutuvista voisivat musiikkiopiston opetustoimintaan päästä. Yksilöopetuspaikat eivät lisäänty vuonna 2020, mutta siihen hakeutuvat pyritään sijoittamaan mahdollisten vapaiden yksilöopetuspaikkojen puuttuessa musiikin hahmotusaineiden ryhmäopetuksena toteutettavaan opetukseen, eri orkesteri- ja yhtyeitoimintoihin, ja muihin mahdollisiin projekteihin, joihin osallistumista voidaan toteuttaa ns. matalalla kynnyksellä. Mittari: Seurataan ryhmätoimintoihin ja matalan kynnyksen toimintoihin osallistuvien määriä.	Musiikin hahmotusaineiden opintosuoritteita saadaan lisää lisättyämme yksilöohjausta opetussuunnitelmaan myös kuuluvan musiikin hahmotusaineopintojen osalta. Starttiryhmiä on kampanjoitu mahdollisuutena niin lapsille kuin aikuisille koko toimialueemme piirissä. Liperin päiväkoteihin on Liperin kunnan lisärahoituksella käynnistetty uusia päiväkotimuskareita, jotta oppilaat voivat päästä musiikkikasvatuksen piiriin suoraan päiväkotipäivän osana. Vapaaoppilaspaikeista on kampanjoitu tehokkaasti, ja tiedottamista on käynnistetty ns. Peittojakeluilla. Tempo-orkesteri perustettu matalan kynnyksen maksuttomana starttitoimintana (31.12.2020 saakka) Polvijärvellä, 6 lasta Päiväkotimuskaritoiminta jokaisessa päiväkodissa Liperissä, 226 lasta Ukulele-ryhmäläisiä Heinävedellä 38, Tohmajärvellä 40 lasta Outokummun avoin puhallinorkesteritoiminta 35 henkilöä (31.7.2020 saakka)	Talousarviossa ei ollut asetettu mittarille tavoitetta.	

<p>Henkilöstön täydennyskoulutukseen ja työssäjaksamiseen, työn imuun kiinnitetään erityistä huomiota talousarvion resurssit huomioiden. Tavoitteena on kansainvälisen ja valtakunnallisen yhteistyön lisääminen hallinnollisella ja pedagogisella tasolla, ekonomiset ja ekologiset toteuttamistavat huomioiden. Pyritään kiinnittämään huomiota opetussuunnitelman toteuttamiseen, tarttumaan laadullisiin riskeihin yhteistyöllä, ja edistämään oppilaiden ja verkostojen hyvinvointia taiteen ja luovan ilmaisun mahdollisuuksia edistämällä.</p> <p>Mittari: Seurataan henkilöstön täydennyskoulutuksiin osallistumisen määriä sekä oppilaitosten keskinäisen yhteistyön ja kehittämisen kasvua</p>	<p>Henkilöstön hyvinvointia on lisätty erillisellä henkilökohtaisella virkistysrahalla koronakaudella toukokuussa 2020. Esimiestyön työressursista siirrettiin painopistettä aikaisempaa enemmän opettajien esimiestyön tukeen koronan tuomista muutoksista johtuen (3-5/2020). Henkilöstön virkistyspäivä siirrettiin keväältä koronan vuoksi elokuulle. Etäopetusta on lisätty ekonomisia ja ekologisia toteuttamistapoja edistäväksi. Opintojen laadullista toimintaa on lisätty henkilökohtaisen hahmotusohjauksen tarjonnan lisäyksen myötä. Tarjottavien henkilöstökoulutusten määrä väheni koronakeväänä 2020, mutta saatavuus parani etäkoulutusten yleistyttyä syyskaudella 2020.</p> <p>Kansallista uutta verkostoyhteistyötä ovat olleet erillisrahoitetun puhallinhankkeen käynnistäminen Pielisen Karjalan musiikkiopiston kanssa ja Itämyrsky-sinfoniaorkesterin perustaminen neljän muun oppilaitoksen kanssa. Kansainvälistä yhteistyötä lisää saatu Erasmus+ -rahoitus.</p>	<p>Talousarviossa ei ollut asetettu mittarille tavoitetta.</p>	
--	--	--	---

Oppilasmäärä oli 860 oppilasta, jonka lisäksi ostopalvelumusiisoinneissa oli 33 oppilasta. Edellisenä vuonna kokonaisoppilasmäärä oli 910. Järjestettyjä konsertteja oli 34, edellisenä vuonna 75. Syynä konserttien vähentymiseen on, että koronapandemian vuoksi kaikki kevään konsertit peruuntuivat. Päätötöidisiä myönnettiin 17 ja edellisenä vuonna 23.

Tarkastuslautakunta kiittää musiikkiopiston nopeasta reagoimisesta muuttuneeseen tilanteeseen. Koronapandemia aikana on musiikkiopisto ottanut suuren harppauksen sähköisen tiedonvälityksen saralla. On kehitetty uudenlaista toimintaa, jolla opiskelu ja opettaminen mahdollistettiin kaikille. Musiikkiopisto haki sekä sai tähän erillistä rahoitusta. Sähköisen tiedonvälityksen edistämistä on nopeuttanut tarkastuslautakunnan jäsen Ritva Simonen (ps.) valtuustoaloitteellaan. Siun sote lähti aloitteen toteuttamiseen mukaan.

Sivistystoimen, sekä sivistuslautakunnan että Keski-Karjalan musiikkiopiston, tavoiteasetantaan tulisi kiinnittää enemmän huomiota, jotta tavoitteet olisivat mitattavissa helpommin asettaen mittareille selkeät tavoitearvot. Tavoitteiden asettamisesta on huomautettu aiemminkin.

4.7. Ympäristölautakunta

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Toimintakate 1.452.000€	1.445.051 €		

4.7.1. Hallinto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Hallintoa hoidetaan taloudellisesti ja tehokkaasti eri tulosityksiköiden toimintaa tasapuolisesti tukien. Mittarit Kustannusten toteuman vertailu budjetoituun summaan.	Tavoite toteutui. Toimintakate alittaa merkittävästi budjetoidun, huomioiden ympäristönsuojelun kustannuspaikalle kirjautunut ulkopuolisen aiheuttama öljyvahinko		
Henkilöstön työkuormaa pyritään tasapainottamaan henkilöstöjärjestelyillä.	Palkattu vakituinen toimistosihteeri	Tavoite on epäselvä, sillä tavoitteelle ei ole asetettu mittaria.	
Ylitöiden minimoiminen Mittarit Ylitöiden suhteellinen kertymä edellisvuoden tilanteeseen verrattuna.	Toteutui. Ei ylitöitä toimistohenkilökunnalla.	Tarkastuslautakunnan mielestä työntekijöitä on osallistettu henkilöstöjärjestelyiden suunnitteluun ja se on hyvä asia.	

4.7.2. Tekninen toimi

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Asemakaavamuutokset saadaan valmiiksi vuoden 2020 aikana. Mittarit Aloitettujen kaavaprosessien suhde valmistuneisiin	Aloitettu Niiralan yleiskaava- ja asemakaavapäivitys. Edellisvuoteen verrattuna teossa on kaksi kaavaa enemmän. Tilanetta voidaan pitää hyvänä teollisten toimintojen kehityksen kannalta.	Tavoite on epäselvä, sillä tavoitteelle ei ole asetettu ymmärrettävää mittaria. Asemakaavamuutoksia ei saatu valmiiksi vuoden 2020 aikana.	
Kaavatiet ja yleiset alueet pidetään käyttötarkoitustaan vastavassa kunnossa, kustannustehokkaasti. Yleisten alueiden viihtyisyyteen kiinnitetään erityistä huomiota, resurssien puitteissa. Mittarit Kaavateiden ylläpitokustannusten suhde budjetoituun. Reklamaatiokehitystä verrataan aikaisempien vuosien tilanteeseen.	Liikenneväylät ja yleiset alueet kustannuskehitys. Kustannukset budjetoidun mukaiset. Reklamaatiokehitys arvioituna edellisvuotta parempi. Ei saatavilla olevaa yksilöityä vertailukelpoista mitaustulosta. Lopputilanetta voitaneen pitää hyvänä. Kustannusvaikutus on huomioitu budjetointivaiheessa	Tavoitteet tulisi asettaa siten, että toteuma olisi mitattavissa ja vertailtavissa selkeästi.	

4.7.3. Vesihuoltolaitos

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Vesihuollon toimintavarmuutta parannetaan investointi- uontoisilla toimenpiteillä, ympäristölautakunnan hyväksymän saneerausohjelman mukaisesti. Mittarit Häiriötilanteiden määrään kehitystä verrataan edellisen vuoden toteutuneeseen tilanteeseen. Talousveden laadun seuranta sekä jäteveden puhdistustulosten seuranta	Vertailukelpoista tietoa häiriötilanteiden kehityksestä ei ole saatavilla. Talousveden laatua seurattiin päivitetyn valvontatutkimusohjelman mukaisesti eikä siinä havaittu merkittäviä poikkeamia vuonna 2020. Jätevedenpuhdistamo toimi ympäristöluvan lupaehtojen mukaisesti. Vesihuollon toimintavarmuutta parannettiin investointi- uontoisilla toimenpiteillä, kuten varustamalla vedenottoa vavaroimallaitteilla, päivittämällä automaatiojärjestelmiä sekä vesi- ja jätevesiverkoston saneerauksilla	Osittain toteutunut	

4.7.4. Ravitsemus- ja siivouspalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Sosiaali- ja terveystalouden tuottajan vaihtumisesta johtuvien tukipalvelu muutosten toteuttaminen kannattavasti ja joustavasti. Mittarit Kustannusvertailu tulot/menot	Toimintakate edellisvuoteen verrattuna ravitsemuspalveluissa 3,2 % huonompi, johtuen covid-19 epidemian aiheuttamien ruokailijamäärien muutosten johdosta, lähinnä tukipalveluina tuotettavien päivätoiminta aterioiden osalta. Lisäksi tukipalveluina tuotettavien kotiaterioiden kuljetuskustannukset olivat huomattavan suuret sosiaali- ja terveystalouden tuottajan vaihduttua 2020 vuoden alusta ja ateriakuljetusten järjestämisen siirryttyä ruokapalveluille. Myös kunnan omaan toimintaan toimitettujen aterioiden määrät vähenivät samasta syystä. Siivouspalveluiden toimintakate vastavana ajankohtana edelliseen vuoteen verrattuna oli 6,7 %. Toteutuneet toimintatuotot kasvoivat huomattavasti, sosiaali- ja terveystaloukselle lisätyönä tehtyjen covid-19 lisä- ja tehostesiivousten vuoksi. Sosiaali- ja terveystaloukselle tehtyjä mitoituksen ulkopuolisia lisäsiivousta kertyi touko-joulukuun välillä yhteensä 260 työtuntia. Siivouspalvelut tuottivat lisäsiivouksia myös kunnan omille toimialoille yhteensä 180 tuntia. Vastaavasti tämä näkyy myös kohonneina henkilöstökuluina.	Koronapandemian vaikutukset vaikeuttavat kustannusvertailua.	
Ruoka- ja siivouspalveluhenkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen.	Ruoka- ja siivouspalveluiden ammattitaidon ylläpitoon emme pystyneet panostamaan kuin muutamien webinaarikoulutusten kautta.	Tavoitteelle ei ollut asetettu selkeää lukumäärätavoitetta.	

4.7.5. Tila- ja vuokrauspalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Käyttöasteen parantaminen kunnanhallituksen hyväksymän asunostrategian mukaiselle tasolle. Mittarit Toteutunut käyttöaste	Asuntojen käyttöaste 68 %.	Talousarviossa eikä tilinpäätöksessä ollut kerrottu, mikä on asunostrategian mukainen tavoitetaso. Käyttöastetavoite on 93-96 %, joten on jääty merkittävästi tavoitellusta käyttöasteesta.	

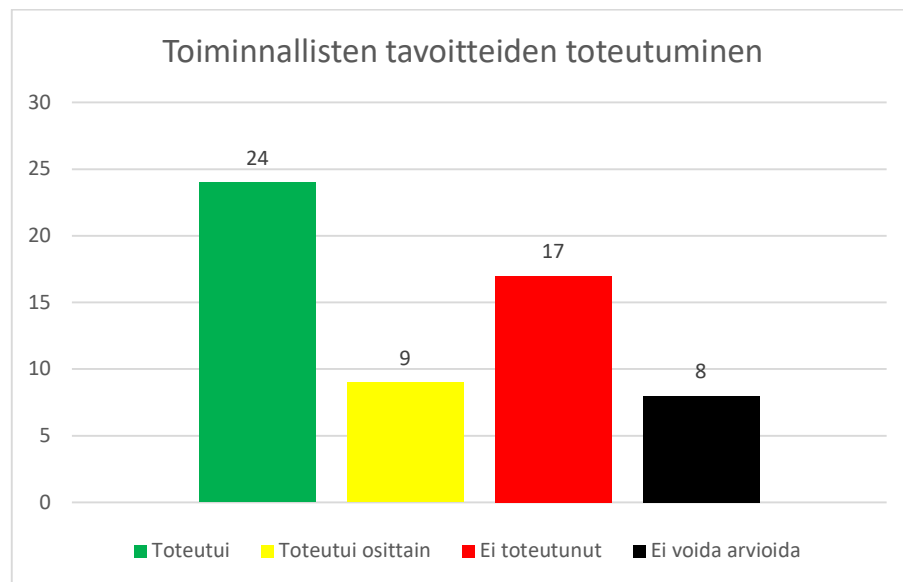
Teknisen toimen osa tavoitteista oli edelleen sellaisia, jotka eivät olleet selkeästi mitattavissa. Jatkossa tavoitteet tulisi asettaa siten, että niiden toteutumista pystyttäisiin arvioimaan. Mittareille olisi asetettava selkeät tavoitearvot.

Tarkastuslautakunnan mielestä henkilöstön riittävyyteen teknisessä toimessa on edelleen kiinnitettävä huomiota. Lisäksi uuden henkilön perehdyttämiseen on panostettava.

Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota siihen, että yli hallintokuntien menevät talouteen vaikuttavat ratkaisut tulisi tehdä yhteistyössä hallintokuntien kesken. Esimerkiksi elinkeinotoimen päättämällä vuokralennuksilla on vaikutusta teknisen toimen talousarvion toteutumiseen.

4.8. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Seuraavassa kaaviossa on esitetty kaikkien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kaaviomuodossa. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat tai toteutuivat ainakin osittain 57-%:isesti (33/58). Edellisenä vuonna vastaava prosenttiluku oli 66.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tavoitteiden asettamiseen tulisi panostaa entistä enemmän. Tavoitteiden tulisi olla selkeästi mitattavissa olevia, jotta niiden toteutumista pystyisi arvioimaan. Lisäksi tavoitteiden toteutumiseen olisi vastattava tilinpäätöksessä selkeästi. Asetetuille mittareille tulisi myös asettaa tavoitearvo.

4.9. Investoinnit

Investointien nettomenoihin oli varattu 2,85 miljoonaa euroa. Talousarviomuutoksia investointimenoihin tehtiin yhteensä 117.500 euroa. Suurin yksittäinen talousarviomuutos tehtiin liikuntahallin saneeraukseen, josta vähennettiin menoja 0,4 miljoonaa euroa. Investointien toteuma oli nettona 2,3 miljoonaa euroa. Investointituloja kertyi 0,3 miljoonaa euroa sisältäen pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot.

Investoinnit olivat valtuustoon nähden sitovia nettona projekteittain. Ylityksiä tuli seuraavissa projekteissa:

Terveyskeskuksen lämmönvaihtimet	17.569 euroa
Nymanin kentän pukuhuone	16.250 euroa
Varavoimajärjestelmä	298 euroa
Automaatiosaneeraus	993 euroa
Jätevesiviemärin saneeraus Sivistys-Koivisto	2.885 euroa
Jätevesipumpun saneeraus Metsäkoivuntie	11.834 euroa
Lietteenkuivauksen jatkokäsittely	1.327 euroa
Kiinteistötraktori	3.685 euroa

Ylityksiä ei voida pitää merkittävänä. Isoimpia investointeja olivat Koivumahlatien yrityshalli, sivistyskeskuksen kalusto ja liikuntahallin saneeraus ja laajennus.

Kuva: Kuntoportaati Mokinlammelle valmistuivat lopullisesti vuoden 2020 aikana.
Kuvaaja: Anne Hyttinen

4.10. Kuntakonsernille asetetut tavoitteet

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Vuoden 2020 aikana kunnan kokonaan omistamien asunto-osakeyhtiöiden fuusio valmistellaan niin, että se voidaan toteuttaa viimeistään 31.12.2020	Ei toteutunut		

Kunnan konserniohje on päivitetty kunnanvaltuustossa 24.2.2020 § 5 uuden kuntalain mukaiseksi.

Tarkastuslautakunta pyytää huomioimaan kuntakonsernin toiminnan tavoitteellisuuden. Talousarviossa tulisi asettaa tavoitteita koko kuntakonsernille. Tarkastuslautakunta toivoo, että tytäryhtiöiden toiminnasta, taloudesta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vaadittaisiin raportointia osavuosisiraporttien yhteydessä.

5. HENKILÖSTÖ

Vakinaisen henkilöstön määrä oli 199, edellisenä vuonna 209. Kokonaishenkilöstömäärä oli 243, edellisenä vuonna 258. Suurin henkilöstömäärä oli sivistystoimessa. Vuonna 2020 eläköityi 11, kun edellisenä vuonna eläköityi 9.

Tohmajärven kunnassa sairauspoissaolopäiviä oli vuonna 2020 keskimäärin 16,3 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti (14,5 vuonna 2019), kun kuntasektorilla vastaava luku on 16,5 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti. Suurimmat keskimääräiset poissaoloprosentit olivat musiikkiopistossa ja lomituspalveluissa. Musiikkiopiston poissaoloprosenttia on kasvattanut muutama pitkä sairausloma.

Työtaturmista johtuvat sairauspoissaolot ovat lisääntyneet edellisestä vuodesta. Kalenteripäivinä laskettaessa poissaoloja oli yhteensä 241, kun edellisenä vuonna niitä oli 216. Lisääntyminen johtui lomituspalvelujen työtaturmien lisääntymisestä merkittävästi (kalenteripäivissä 80 pv -> 211 pv). Muilla toimialoilla työtaturmista johtuvat sairauspoissaolot merkittävästi vähentyivät.

Tarkastuslautakunta on huolissaan työnohjauksen ja työsuojelun riittävästä etenkin, kun kunnan henkilöstömäärä tulevaisuudessa kasvaa merkittävästi lomituspalveluiden organisaatiomuutoksen vuoksi.

Tarkastuslautakunta kiittää koko henkilöstöä poikkeusolovuonna kunnan toimintojen ylläpitämisestä, uusien toimintatapojen käyttöönottamisesta ja työpanoksesta.

Koko valtuustokauden aikana tarkastuslautakunta on ollut huolissaan liian ohuista henkilöstöresursseista joissakin hallinnon osissa. Tarkastuslautakunta on ehdottanut parityöskentelyn lisäämistä hyvissä ajoin, jotta hallinnon toiminta turvataan myös poikkeuksellisissa tilanteissa. Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstön jaksamisesta, riittävydestä ja pysyvyydestä.

6. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tohmajärven kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää.

7. LOPUKSI

Hankintaohjeet olisi syytä päivittää nykyisen hankintalain mukaiseksi.

Vuoden 2019 aikana oli tehty 2 kunnallisvalitusta, joista toiseen (Värtsilän koulun lakkautuspäätös) saatiin 29.12.2020 päätös Itä-Suomen hallinto-oikeudesta. Valitus hylättiin. Toiseen valitukseen (huojennuksen myöntäminen veden kulutushintaan suurkuluttajille) saatiin päätös 16.11.2020 Itä-Suomen hallinto-oikeudesta. Hallinto-oikeus kumosi kunnanvaltuuston päätöksen. Kunta tyytyi päätökseen.

Vuoden 2020 aikana tehtiin 1 kunnallisvalitus kahdesta eri valtuuston pykälästä. Valittaja on myöhemmin peruuttanut valituksensa. Kunnanhallituksen ja Keski-Karjalan musiikkiopiston päätöksistä ei ole tehty yhtään oikaisuvaatimusta. Sivistyslautakuntaan on tullut 1 oikaisuvaatimus viranhaltijapäätöksestä. Sivistyslautakunta hylkäsi oikaisuvaatimuksen. Asiasta ei ole valitettu hallinto-oikeuteen. Lisäksi sivistyslautakunnan päätöksistä on tehty 3 oikaisuvaatimusta vuoden 2020 aikana. Kahdesta on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Toiseen (Maiju Lassilan koulun rehtorin viran täyttämisen) ei ole saatu päätöstä ja toisen oikaisuvaatimuksen (henkilökohtaista avustajaa koskeva hakemus) on hallinto-oikeus hylännyt 13.7.2020. Ympäristölautakuntaan on tehty kaksi oikaisuvaatimusta (Myllyrannan C-talon laittaminen kylmilleen) vuonna 2020 samaan lautakunnan päätökseen liittyen. Ympäristölautakunta hylkäsi oikaisuvaatimukset. Näistä ei ole tehty jatkovalituksia. Lisäksi on saatu Itä-Suomen hallinto-oikeudesta päätös 3.12.2020 vuonna 2019 ympäristölautakunnan tekemään päätökseen (maa-ainesten ottamislupa) liittyen. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Kevään 2020 aikana Suomen ja koko maailman valloitti covid-19 koronaviruspandemia. Tarkastuslautakunta ei pystynyt kevään 2020 aikana

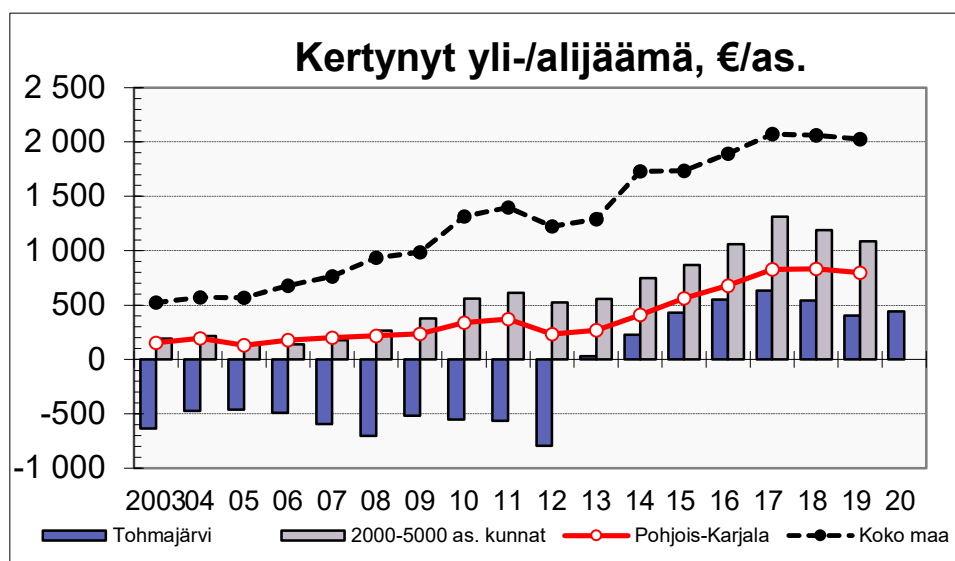
tekemään suunniteltuja arviointikäyntejä. Siun soten tarkastuslautakunnan kanssa tehtävä yhteistyö tiivistyi, kun yhteinen kokous tarkastuslautakuntien kesken pidettiin keväällä 2021 etänä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kunnanvaltuustolle annettujen aloitteiden pitkittyneisiin käsittelyaikatauluihin.

Tohmajärven kunnan taloudellinen tilanne parantui tilikauden ylijäämän oltua 0,15 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylijäämä on 1,9 miljoonaa euroa eli 441 euroa/asukas.

Seuraavassa taulussa on kertynyt yli/alijäämä Tohmajärvellä, vastaavan kokoisissa kunnissa ja Pohjois-Karjalassa vuosina 2003 – 2019.

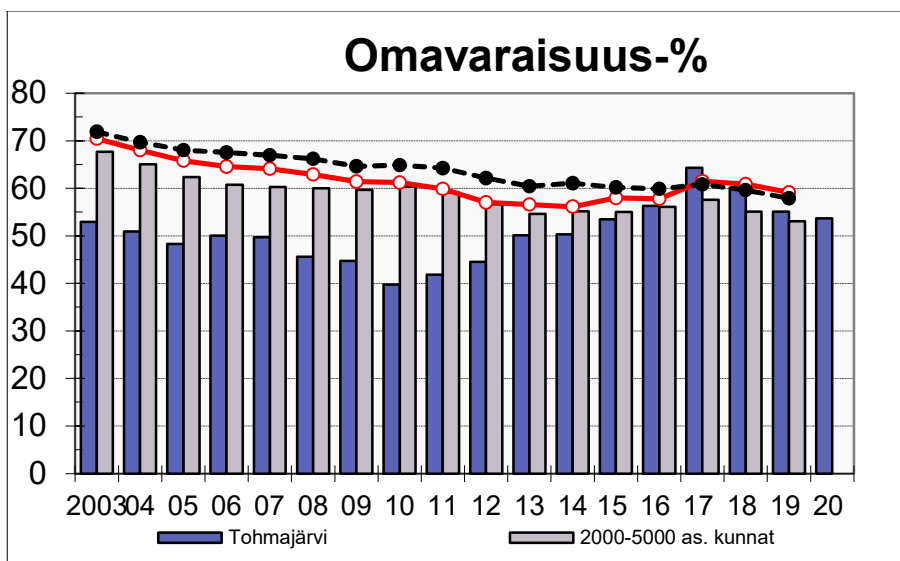
Lähde: Tilastokeskus.

Kunnan lainamäärä on 9,25 milj. euroa ja 2.145 euroa/asukas. Koko maan keskimääräinen lainamäärä asukasta kohti oli 3.342 euroa/asukas ja Pohjois-Karjalassa 2.479 euroa/asukas vuonna 2019. Kunnan omavaraisuusaste prosentti oli 53,7 %. Koko maan keskimääräinen arvo oli 57,9 % ja Pohjois-Karjalassa 59,1 % vuonna 2019. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuusastetta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty omavaraisuusaste prosentti Tohmajärvellä, vastaavan kokoisissa kunnissa ja Pohjois-Karjalassa vuosina 2003 – 2019.

Lähde: Tilastokeskus.

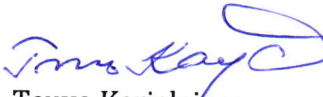

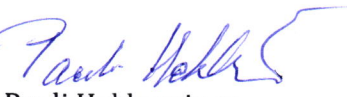
Kuva: Katse tulevaisuuteen. Kuvaaja Ritva Simonen

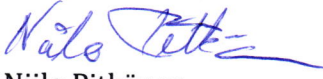
Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2020 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kunnanhallituksen ja muiden toimielinten selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä viimeistään lokakuussa 2021 pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Tarkastuslautakunta kiittää sihteerinä toiminutta Taina Törröstä erinomaisesti hoidetuista sihteerin tehtävistä valtuustokaudella ja asiantuntemuksesta sekä kaikkia yhteistyökumppaneita.

Tohmajärvellä 7.6.2021

Teuvo Karjalainen
puheenjohtaja

Pauli Hakkarainen
varapuheenjohtaja

Niilo Pitkänen
jäsen

Ritva Simonen
jäsen

Eila Sivonen
jäsen

Kuva: Siiri Rantasen patsas Tohmajärven Kaurilassa. Kuvaaja Teuvo Karjalainen

